

20200821

Lokaliseringsutredning nytt akutsjukhus

Bakgrund

I januari 2019 erhåll Regiondirektören ett uppdrag att ta fram en förstudie kring förutsättningarna för att bygga ett helt nytt sjukhus som ersättning till nuvarande CLV. Förstudien jämför således två alternativ där ett är att nuvarande CLV blir kvar, men uppdateras och byggs om och till utifrån det behov som förväntas föreligga. Det andra alternativet är att bygga ett helt nytt sjukhus på annan plats. Utifrån resultatet i förstudien fattades ett inriktningsbeslut i maj 2019 att fortsätta utreda alternativet med nytt sjukhus på annan plats än nuvarande CLV. Förstudien rekommenderar Räppe som mest lämpad av de olika alternativen till plats.

Motiven till att nytt sjukhus långsiktigt är det bästa är i stora drag grundade på ekonomiska aspekter, men anledningen till ekonomiska fördelar är i grund och botten baserade på de parametrar och framtida krav som ställs på sjukvården och dess byggnader. För att leva upp till dessa krav krävs ständiga anpassningar inom nuvarande CLV med diverse om- och tillbyggnader. Dessa åtgärder bedöms som mer ineffektiva och kostnadskrävande än att bygga helt nytt. Bland de framtida krav som förväntas ställas kan nämnas följande:

- Mer digitaliserad vård i kombination med förändrat vårdutbud mellan närsjukvård och akutsjukvård. Detta leder bland annat till förändrade logistiska samband hur ett framtida nytt akutsjukhus bör formos.
- Säkerhetstänk anpassat till nuvarande och framtida samhällssituation. I detta sammanhang har MSB tagit fram en helt ny utgåva kring det robusta sjukhuset. Vitala delar såsom försörjning och skalskydd har fått en uppdatering.

Ovanstående är exempel på krav som mer effektivt kan uppfyllas vid en nybyggnation.

Sjukhuset har en mycket viktig samhällsfunktion inom civil- och totalförsvaret, vilket framgår av följande:

- MSB Den robusta sjukhusbyggnaden – 2020 (Remissutgåva)
- Hälso- och sjukvård i det civila försvaret
  - underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23)
- Motståndskraft
  - Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025 (Ds 2017:66)

Vid utformningen av Växjö's nya akutsjukhus kommer dessa underlag spela en viktig roll i syfte att säkerställa sjukhusets del i civil- och totalförsvaret.

Lokaliseringskriterier

Växjö kommun genomförde i februari 2019, på uppdrag av Region Kronoberg, en översiktlig analys över lämpliga tomter för ett nytt akutsjukhus. Analysen baserades på de av Region Kronoberg definierade kriterierna. Fem av kriterierna kan ses som planeringsförutsättningar;

- Flytt av hela CLV:s verksamhet, dvs verksamheten inom fastigheten Vasa 8 och Gustav Adolf 9.
- I Växjö stads omedelbara närhet.
- Anställda på CLV idag, 2600 st, 1/3 av dem är där samtidigt.
- I framtiden fortsatt mycket transporter mellan Växjö och Ljungby.
- Någon slags innovationsdel och kontor kan ligga i separat byggnad.

Sju av kriterierna är kopplade till områdets fysiska lokalisering och genomförbarhet.

- Närhet till väg 25 västerut.
  - *Bedöms som viktigt utifrån den regionala tillgängligheten (se allokeringsanalys)*
- Möjlighet till helikopterplatta.
  - *Bedöms som viktig utifrån ett akut- och patientvårdsperspektiv.*
- Ytanspråk 12–15 hektar.
  - *Bedöms som den yta som krävs för att rymma de verksamheter som idag finns på befintlig tomt i Växjö centrum. Befintligt CLV tar ca 6,4 ha i anspråk (Vasa 8: 5,4 ha, Gustav Adolf 9: 0,9 ha)*
- Möjlighet till utbyggnadsmöjlighet på sikt.
  - *Bedöms som viktigt så att framtida utbyggnadsbehov eller förändringar i verksamheten inte hindras på grund av för liten tomtyta.*
- Möjlighet till markparkering.
  - *Markparkering bedöms som en kostnadseffektiv lösning jämfört med parkeringshus.*
- Start för entreprenad inom 3,5 år räknat från maj 2019.
  - *Region Kronobergs förstudie är beslutsgrundande och utgår från att planeringen startar 2019, att markarbeten kan påbörjas 2022 och det nya sjukhuset tas i drift 2027/2028.*
- Möjlighet till arbetspendling med tåg.
  - *Bedöms som en viktig aspekt för att möjliggöra ett hållbart resande i regionen samt för att erbjuda en god tillgänglighet till sjukhuset för alla patientgrupper, personal och besökare.*

Alternativa lokaliseringar

Växjö kommun tog fram sex olika platser i Växjö stads närhet som helt eller delvis uppfyllde satta kriterier;

- Södra Fylleryd
- Nylanda verksamhetsområde
- Räppe
- Brände Udde
- Väster om Bäckaslövsområdet
- Väster om f.d. Ica-lagret

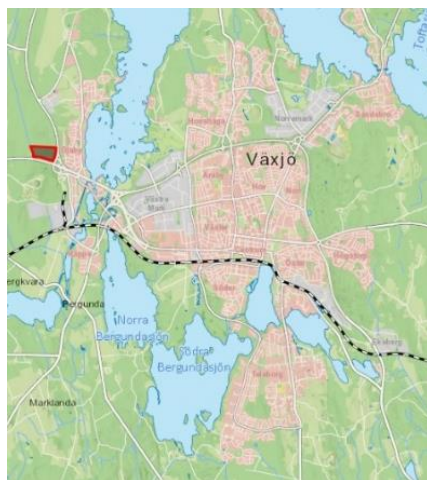

Södra Fylleryd

Området ligger i den östra delen av staden Växjö, intill riksväg 25 med närhet till Fylleryds rekreationsområde och skulle kunna stärka livet i stadsdelen.

Expansionsmöjligheterna är goda. Alternativet kräver stora investeringar i vatten och avlopp innan en exploaterings kan ske och saknar likt Nylanda koppling till spårbunden trafik och stationsläge, vilket riskerar generera mer biltrafik.

Kommunalägd mark.

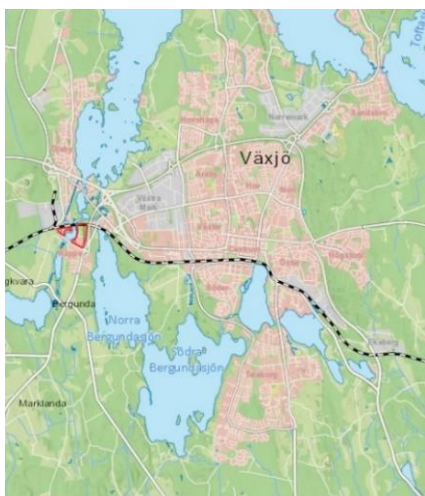

Nylanda verksamhetsområde

Området är tillräckligt stort och det finns bra expansionsmöjligheter. Det har direkt access till riksväg 25.

Alternativet uppfyller flera av de önskade kriterierna, dock saknar området koppling till framtida spårbunden trafik och ligger mer avskild och kan få svårare att bidra till stadslivet. Det finns stora möjligheter för annan service att etablera sig i anslutning till det nya sjukhuset. Området ligger också inom flygplatsens influensområde.

Området gränsar mot riksintresse för Bergkvara gård och marken är privatägd.

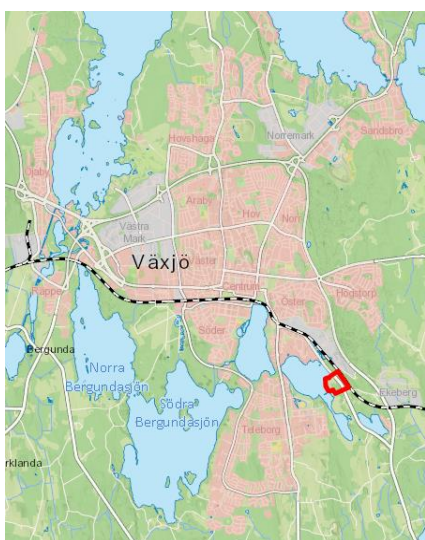

Räfte

Samtliga av Region Kronobergs kriterier för en tomt till ett nytt akutsjukhus skulle infrias med Räftealternativet.

Området har goda expansionsmöjligheter och ligger i direkt anslutning till riksväg 23 och nära riksväg 25 med vackra, rekreativa möjligheter runt Räftegolven. Närheten till befintliga bostadsområden ger ett sammanhang och området är anslutet till kollektivtrafiken. Spårbunden trafik finns direkt norr om området med ett möjligt stationsläge.

Området ingår i riksintresset för Bergkvara gård och marken är både kommunal och privatägd.

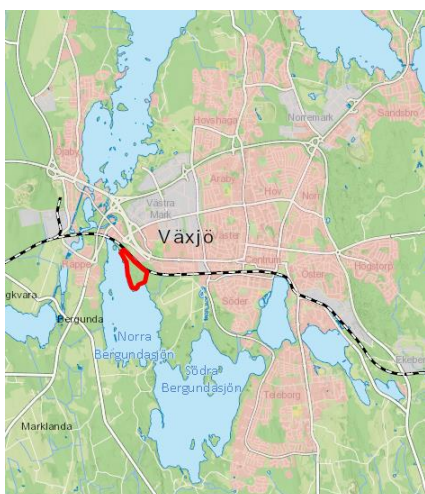
Brände Udde

Området ligger öster om Trummen, längs med riksväg 27, nära Linnéuniversitetet och har en yta på ca 10 ha. Den begränsade ytan (och närheten till VEAB:s anläggning) begränsar möjligheten till framtida utbyggnad. Det saknas ledningsnät för vatten och avlopp.

Området tangerar Kust-till-kustbanan, som är enkelspårig på denna sträcka. En ny tågstation är möjlig men blir klar först efter att ett nytt sjukhus är i drift.

Möjlighet till en vacker och rekreativ miljö invid Teleborgs naturreservat och kulturmiljön vid Teleborgs slott.

Kommunalägd mark.

Området väster om Bäckaslöv

Området väster om Bäckaslöv och öster om Norra Bergundasjön klarar ytkriteriet men marken är mycket kuperad vilket starkt begränsar dess byggbarhet. Därtill är tillgängligheten för kollektivtrafik, bil och godstransporter ej god. Anslutning mot riksväg 25 saknas.

Möjlighet till en vacker och rekreativ miljö kring Norra Bergundasjön.

Kommunalägd mark.

Området väster om f.d. Ica-lagret

Området väster om före detta Ica-lagret klarar ytkriteriet och har bra expansionsmöjligheter, men marken är mycket kuperad vilket begränsar dess byggbarhet. Därtill är tillgängligheten för kollektivtrafik, bil och godstransporter ej god.

Området ingår i riksintresset för Bergkvara och marken ägs av Bergkvara Gård.

Utvärdering av kriterier

Område/kriterium	Södra Fylleryd	Nylanda	Räppe	Brände Udde	Väster om Bäckaslöv	Väster om f.d. Ica-lagret
Närhet till riksväg 25	●	●	●	●	●	●
Helikopterplatta	●	●	●	●	●	●
12–15 ha	●	●	●	●	●	●
Utbyggnads-möjligheter	●	●	●	●	●	●
Markparkering	●	●	●	●	●	●
Byggstart inom 3,5 år	●	●	●	●	●	●
Tågstation	●	●	●	●	●	●

● Uppfyller kriterierna
 ● Uppfyller delvis kriterierna
 ● Svårt att uppfylla kriterierna
 ● Uppfyller inte kriterierna

Allokeringsanalys

Region Kronoberg lät våren 2019 utföra en allokeringsanalys för att identifiera den mest optimala placeringen i förhållande till länets invånares körtid till sjukhuset. Analysen bygger på befolkningsdata för alla invånare i Kronobergs län lokaliserade inom rutor om 500x500 meter och data på vägnätet i Kronobergs län med hastighetsgränser. Allokeringspunkten är den punkten (utifrån aktuella data) som identifierar var den summerade körtiden med bil är som snabbast för den totala befolkningen i länet.

Den röda punkten i kartan nedan visar den punkt där den summerade körtiden med bil är som snabbast för den totala befolkningen i Kronobergs län. Punkten är lokaliserad i den västra delen av Växjö tätort, cirka 9 minuter med bil via väg 25 från Centrallasarettet Växjö.

Den röda punkten i kartan visar den punkt där den summerade körtiden med bil är som lägst för befolkningen i Kronobergs län.

Region Kronobergs val av plats: Räfte

Inom stadsdelen Räfte i Växjö tätorts västra utkant finns ett område som genom sin storlek och läge bedöms som lämplig för en ny sjukhusetablering. Räfte är 15,7 ha varav 12,5 ha sammanhängande yta. Tomten har unika kvalitéer som ger förutsättningar för en rekreativ och läkande miljö. Med Räftegolén centralt i området, ges möjlighet till ett naturskönt promenadstråk med vattenkontakt för såväl patienter som besökare och närboende, stora träd och en varierad natur. Ett nytt sjukhus i detta läge medger en fantastisk sjöutsikt i minst tre väderstreck och en magnifik utsikt över riksintresset Bergkvara gård med dess natursköna omgivningar.

Tillgängligheten för gång-, cykel-, buss- och biltrafik bedöms som god. Det är det enda alternativet som erbjuder möjligheten till spårbunden trafik för personal, besökare och patienter vilket varit avgörande för valet av plats. Byggproduktionen bedöms kunna komma igång inom den önskade tidsramen, 3–4 år.

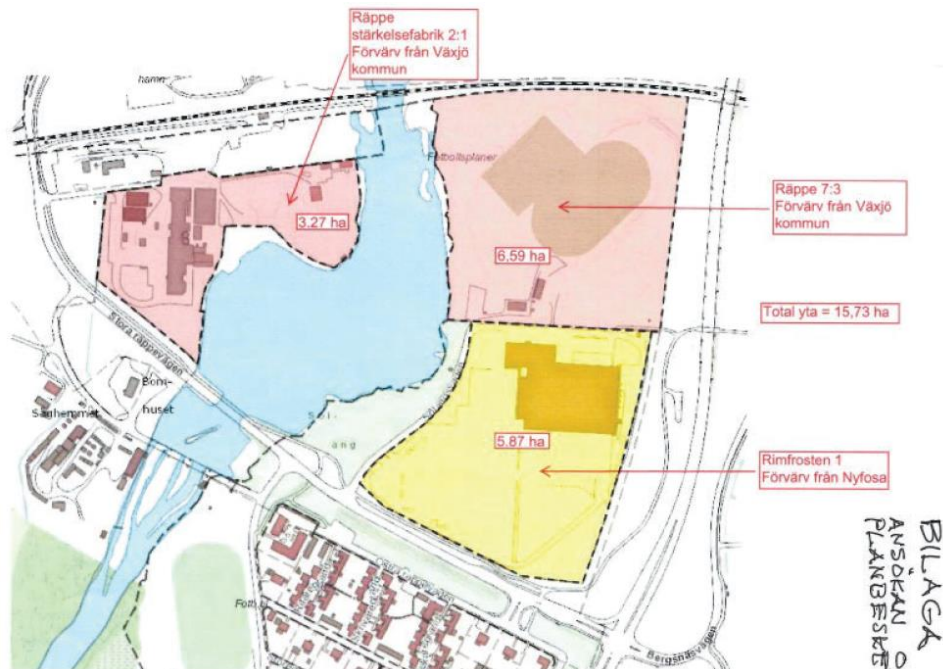
Räfte sammanfaller väl med den framtagna allokeringpunkten.

Två rapporter har tagits fram av Region Kronoberg, Regionservice – fastigheter inkluderande Due diligence inför fastighetsförvärven. I rapporten inför fastighetsförvärvet av Rimfrosten 1 (augusti 2019) anges inga hinder i att förvärva fastigheten, men rapporten påtalar vikten av att omgående starta en detaljplaneprocess. I denna process behövs ett antal utredningar som kommer ge många av de svar som behövs för att slutligen fastställa lämplighet och tidplan för ett ianspråktagande.

Gränsen till ett vattendrag innebär generellt en ökad riskfaktor att ta hänsyn till, speciellt höga grundvattennivåer och strandskydd. Detta kan ge en mindre byggbar yta och begränsa utbyggnadsmöjligheterna i framtiden.

I rapporten inför fastighetsförvärvet av Räfte Stärkelsefabrik 2:1 och Räfte 7:3 (februari 2020) anges inga hinder i förvärvet av de två fastigheterna. Se ovan om den detaljplaneprocess som är påbörjad. Förvärvet av Stärkelsefabriken bör ses som ett komplement, då marken inte är lämpad för känslig verksamhet med mycket hög driftssäkerhet framförallt m h t översvämningsproblematiken. Förvärvet av denna fastighet bör ses som ett komplement och avse enklare byggnader, parkeringsytor etc.

I detaljplaneprocessen behöver flera aspekter belysas vidare för att fastställa lämpligheten av området. Speciellt viktiga utredningar är översvämningsrisker och riksintresset för kulturmiljö.

Sammanfattning

Området i Råppe uppfyller samtliga uppställda lokaliseringskriterier, ligger närmast allokeringspunkten och uppfyller kraven på robusthet med säker försörjning och skalskydd.

Detta alternativ prövas därför vidare i en detaljplaneprocess.